
Richteren
Mensen, keuzes en Gods trouw
Hans Vermeulen

Inhoudsopgave

Voorwoord	**03**
Hoofdstuk 1 – Israël vergeet God	**04**
Hoofdstuk 2 – Othniël – de eerste richter	**06**
Hoofdstuk 3 – Ehud – de onverwachte bevrijder	**08**
Hoofdstuk 4 – Debora en Barak	**11**
Hoofdstuk 5 – Gideon – geroepen terwijl hij bang is	**15**
Hoofdstuk 6 – Gideon – de overwinning heeft een keerzijde	**19**
Hoofdstuk 7 – Abimelech – wanneer macht een doel wordt	**22**
Hoofdstuk 8 – Jefta – een man met een moeilijke geschiedenis	**26**
Hoofdstuk 9 – Simson – geroepen, gezegend en verval	**30**
Hoofdstuk 10 – Een volk zonder richting	**38**
Hoofdstuk 11 – De stam Benjamin en een verscheurd Israël	**42**
Hoofdstuk 12 – Iedereen doet wat goed is in zijn eigen ogen	**46**
Nawoord	**50**

Voorwoord

Het boek Richteren is een bijzonder boek in de Bijbel. Het vertelt over een tijd waarin het volk Israël steeds opnieuw God vergat. De mensen deden wat zij zelf goed vonden. Daardoor kwamen ze steeds weer in moeilijkheden. Wanneer ze God om hulp riepen, gaf Hij hun een bevrijder. Maar na verloop van tijd ging het opnieuw mis.

In dit boek ontmoeten we verschillende richters. Othniël, Ehud, Debora, Gideon, Jefta en Simson. Het zijn heel verschillende mensen. Sommigen zijn moedig, anderen twijfelen. Sommigen vertrouwen op God, maar maken ook ernstige fouten. God gebruikt hen toch om Zijn volk te helpen.

De verhalen zijn soms spannend en indrukwekkend. Maar er staan ook moeilijke en verdrietige gebeurtenissen in. De Bijbel verbergt de fouten van mensen niet. Juist daardoor ontdekken we hoe hard mensen God nodig hebben. We zien wat er gebeurt wanneer mensen hun eigen weg kiezen en niet meer vragen wat God van hen wil.

Toch is het boek Richteren niet alleen een verhaal over ontrouw en mislukking. Steeds opnieuw zien we dat God Zijn volk niet loslaat. Hij hoort wanneer mensen tot Hem roepen en geeft hun nieuwe kansen. Zijn trouw is groter dan de ontrouw van mensen.

Tegelijkertijd maakt Richteren duidelijk dat geen enkele richter het probleem voorgoed kan oplossen. Na iedere bevrijding gaat het volk uiteindelijk weer de verkeerde kant op. Het boek eindigt daarom met een belangrijke vraag: wie kan Gods volk werkelijk leiden?

Die vraag wijst vooruit naar Jezus Christus. Hij is de Koning die niet alleen tijdelijk bevrijdt, maar mensen met God verzoent. Hij kwam niet om Zichzelf te verheffen, maar om te dienen en Zijn leven te geven. Door Zijn dood en opstanding brengt Hij redding die verder gaat dan de bevrijding die de richters konden geven.

In dit boek wil ik je meenemen door de verhalen van Richteren. We kijken naar de mensen, hun keuzes en de gevolgen daarvan. We ontdekken wat deze oude verhalen ons vandaag kunnen leren en hoe ze ons wijzen op Gods trouw en op Jezus, de volmaakte Bevrijder.
Ik hoop dat dit boek je helpt om het boek Richteren beter te begrijpen, erover na te denken en steeds meer te ontdekken hoe groot Gods genade is.

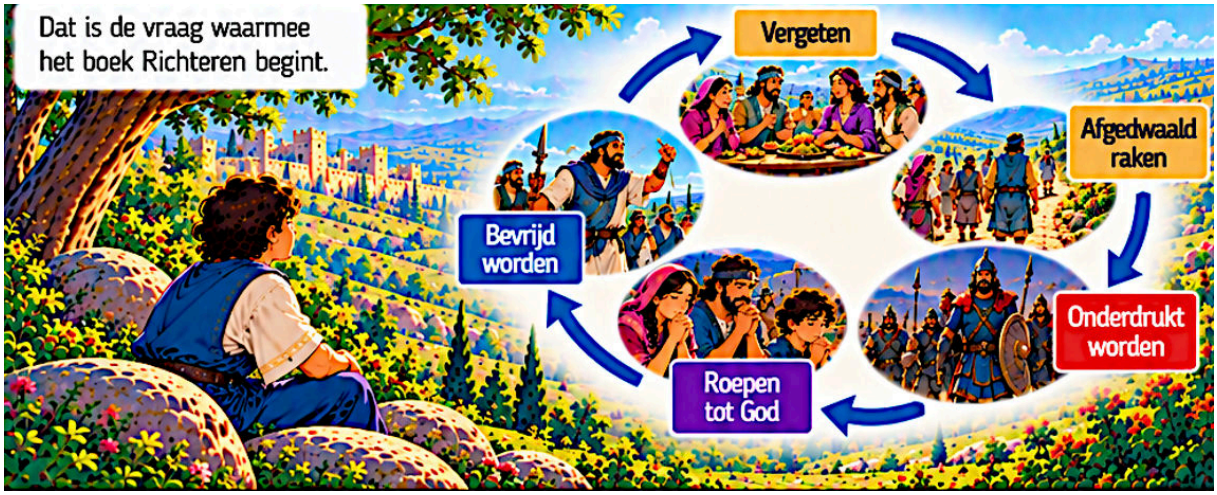
Jozua was oud geworden. Hij had veel meegemaakt. Hij had het volk Israël door de Jordaan geleid. Hij had Jericho zien vallen. Hij had meegemaakt hoe God Israël hielp om het land Kanaän binnen te gaan. Maar nu liep zijn leven ten einde.
Jozua stierf op hoge leeftijd. Zolang Jozua en de leiders van zijn generatie leefden, bleef het volk de Heer dienen. Zij hadden zelf gezien wat God had gedaan. Zij hadden ervaren dat God zijn beloften hield. Maar toen kwam er een nieuwe generatie. Een generatie die de verhalen wel kende, maar ze niet zelf had meegemaakt. Zij hadden niet door de Rode Zee gelopen. Zij hadden de Jordaan niet overgestoken. Zij hadden Jericho niet zien vallen. En langzaam veranderde er iets. De herinnering aan wat God had gedaan, werd steeds zwakker.

Israël woonde nu tussen de volken van Kanaän. En die volken dienden andere goden. De Israëlieten zagen hun altaren. Ze zagen hun offers. Ze zagen hoe de mensen om hen heen leefden. Steeds meer Israëlieten begonnen mee te doen. Waarom zouden zij alleen de Heer dienen? Waarom zouden zij zich onderscheiden van de mensen om hen heen? Zo begonnen ze de goden van de Kanaänieten te dienen.

God had Israël gewaarschuwd. Hij had gezegd dat zij de goden van de volken om hen heen niet mochten dienen. Want Israël was niet zomaar een volk. Het was Gods volk. God had hen uit Egypte bevrijd. Hij had een verbond met hen gesloten. Hij had hun het land gegeven. Maar Israël vergat. Niet ineens. Langzaam. Eerst raakte God op de achtergrond. Daarna werden andere goden belangrijk. En uiteindelijk deden de Israëlieten wat God verboden had.

De gevolgen bleven niet uit. Want wanneer Israël God verliet, verloor het ook zijn richting. Het volk werd steeds kwetsbaarder. De volken om hen heen kregen meer macht. Israël werd aangevallen en onderdrukt. Steeds opnieuw gebeurde hetzelfde. Israël verliet God. God liet hen merken wat daarvan de gevolgen waren. Het volk kwam in grote problemen. Dan riepen ze tot de Heer. En God hoorde hen. Hij gaf een bevrijder. Een richter. Die richter versloeg de vijanden en bracht rust in het land. Maar zodra het weer goed ging, vergat Israël God opnieuw. Het was een pijnlijke cirkel.
Vergeten → Afgedwaald raken → Onderdrukt worden → Roepen tot God → Bevrijd worden → En daarna opnieuw vergeten.
Dat is de geschiedenis die het boek Richteren ons vertelt. Het is geen verhaal over een volk dat één keer een verkeerde keuze maakte. Het is een verhaal over steeds opnieuw dezelfde verkeerde weg gaan. En toch liet God zijn volk niet los. Steeds wanneer Israël in nood tot Hem riep, kwam Hij te hulp. Maar de vraag bleef: Zou Israël ooit werkelijk leren vertrouwen op God? Dat is de vraag waarmee het boek Richteren begint.

Israël vergeet God opnieuw

Na de dood van Jozua en de eerste leiders ging het steeds verder mis met Israël. Het volk vergat de Heer. Ze vergaten wat God voor hen had gedaan. Ze gingen de goden van de volken om hen heen dienen. Daarmee deden ze wat God had verboden. God had hen gewaarschuwd. Maar Israël luisterde niet. Daarom liet God toe dat Israël werd onderdrukt door een vijand.

Koning Kusan-Risataïm

Een koning uit Mesopotamië, Kusan-Risataïm, kreeg steeds meer macht over Israël. Acht jaar lang moesten de Israëlieten hem dienen. Dat waren moeilijke jaren. Israël had geen rust. Het volk kon zichzelf niet bevrijden. Maar toen gebeurde er iets wat steeds terugkomt in het boek Richteren. Israël roept tot God

Toen de nood groot werd, riepen de Israëlieten tot de Heer. Ze beseften dat ze God nodig hadden. God hoorde hun roep. Hij liet Zijn volk niet los. God gaf Israël een bevrijder. Zijn naam was **Othniël**.

Othniël wordt richter

Othniël was een familielid van Kaleb. Eerder had hij al laten zien dat hij moedig was. Nu gaf God hem een bijzondere taak. De Geest van de Heer kwam over Othniël. God gaf hem kracht en moed om Israël te leiden. Othniël trok ten strijde tegen koning Kusan-Risataïm. God gaf Israël de overwinning. De macht van de vijand werd gebroken. Israël werd bevrijd.

Er kwam weer rust

Na de overwinning kwam er rust in het land. Othniël bleef richter over Israël. Veertig jaar lang was er vrede. Dat was niet omdat Israël zo sterk was. Het was God die Zijn volk had geholpen. God had het gebed van Zijn volk gehoord. Hij had een bevrijder gegeven.

Toch was het probleem van Israël nog niet opgelost. Steeds opnieuw zouden ze God vergeten. Steeds opnieuw zouden ze andere goden volgen. Steeds opnieuw zouden vijanden macht krijgen. En steeds opnieuw zou Israël uiteindelijk tot God roepen. Het boek Richteren laat daardoor een steeds terugkerend patroon zien: Israël vergeet God. Israël raakt van God af. Israël wordt onderdrukt. Israël roept tot God. God geeft een bevrijder. Er komt rust. En daarna begint het opnieuw.

Wat leren we?

Het verhaal van Othniël laat zien dat God Zijn volk niet zomaar loslaat. Israël had verkeerde keuzes gemaakt. Toch luisterde God toen het volk in nood tot Hem riep. God gaf Othniël de kracht om Israël te bevrijden. Dat betekent niet dat verkeerde keuzes geen gevolgen hebben. Maar het laat wel zien dat God genadig is. Wanneer mensen bij God vandaan gaan, mogen ze altijd weer naar Hem terugkeren.

Othniël was de eerste richter. Maar hij was niet de echte Redder van Israël. De richters konden het volk steeds tijdelijk bevrijden. God werkte door hen heen. Veel later zou God een Redder geven die veel groter is. **Jezus.** Jezus bevrijdt niet alleen van vijanden. Hij wil mensen bevrijden van zonde en hen terugbrengen bij God.

Israël vergeet God opnieuw

Na de dood van Othniël ging het opnieuw mis. Israël vergat de Heer. Het volk ging weer doen wat verkeerd was in de ogen van God. Daarom liet God toe dat een vijand sterker werd. Die vijand was **Eglon, de koning van Moab**. Eglon kreeg steeds meer macht over Israël. Achttien jaar lang moesten de Israëlieten de koning van Moab dienen. Het waren moeilijke jaren. Maar ook nu riep Israël uiteindelijk tot God. En God hoorde hen.

Ehud

God gaf Israël een nieuwe bevrijder. Zijn naam was Ehud**.** Ehud kwam uit de stam Benjamin. Hij was linkshandig. Dat lijkt misschien een klein detail. Maar God zou juist dat bijzondere kenmerk gebruiken. Ehud maakte een kort zwaard. Hij bond het aan zijn rechterdij**,** onder zijn kleding. Dat was een onverwachte plek. Daarna ging Ehud met een geschenk naar koning Eglon. Hij moest namens Israël belasting brengen.

Naar koning Eglon

Ehud kwam bij het paleis van Eglon. De koning nam het geschenk aan. Ehud leek een gewone boodschapper. Niemand vermoedde wat hij van plan was. Toen stuurde Ehud de mensen die bij hem waren weg. Hij keerde daarna alleen terug naar de koning. Ehud zei tegen Eglon: "Ik heb een boodschap voor u van God." Eglon stond op. Hij dacht dat hij iets belangrijks zou horen. Ehud trok zijn zwaard. Omdat hij linkshandig was, kwam het wapen vanaf zijn rechterkant. Eglon was totaal verrast.

Ehud doodde de koning van Moab. Het was een gewelddadig moment. Daarna vluchtte Ehud uit het paleis. De deuren werden achter hem gesloten.

De bevrijding begint

Ehud ging naar de Israëlieten. Hij riep hen op om hem te volgen. "De Heer heeft jullie vijanden aan jullie overgegeven!" De Israëlieten trokken met Ehud mee. Ze namen de belangrijke oversteekplaatsen bij de Jordaan in. De Moabieten konden daardoor niet gemakkelijk ontsnappen. Israël versloeg het leger van Moab. Zo werd Israël bevrijd van de macht van koning Eglon.

Een onverwachte bevrijder

Ehud was geen voor de hand liggende held. Hij was linkshandig. Hij was geen koning. Hij had geen groot leger. Toch gebruikte God hem om Israël te bevrijden. Het verhaal van Ehud laat zien dat God mensen kan gebruiken op manieren die niemand verwacht. Soms kijkt God anders naar mensen dan wij. Wat voor mensen vreemd of onbelangrijk lijkt, kan God gebruiken voor Zijn plan.

Er kwam weer rust

Na de overwinning kreeg Israël rust. Het land had lange tijd geen oorlog. Ehud bleef richter van Israël. God had opnieuw geholpen. Maar ook deze rust zou niet voor altijd blijven. Want het patroon van Richteren bleef terugkomen. Israël vergat God. Er kwam een vijand. Israël raakte in nood. Het volk riep tot God. God gaf een bevrijder. En daarna kwam er weer rust.

Wat leren we?

Het verhaal van Ehud is spannend en ook gewelddadig. De Bijbel vertelt eerlijk over de harde wereld waarin Israël leefde. Maar het belangrijkste is niet de list van Ehud. Het belangrijkste is dat God Zijn volk niet loslaat**.** Wanneer Israël in grote nood tot God roept, hoort Hij hun gebed. God gebruikt daarvoor soms mensen die niemand verwacht. Ehud was geen machtige koning. Toch gebruikte God hem. Dat kan ons

bemoedigen. Ook wij hoeven niet de grootste, sterkste of belangrijkste te zijn. God kan gewone mensen gebruiken.

Jezus

Toch laat het verhaal van Ehud ook zien dat Israël steeds opnieuw een bevrijder nodig had. De richters brachten telkens voor een tijd bevrijding. Maar daarna kwam opnieuw dezelfde cirkel. Veel later kwam er een andere Bevrijder. **Jezus.**

Hij kwam niet om een aardse koning met geweld te verslaan. Hij kwam om mensen te bevrijden van zonde en hen terug te brengen bij God. De bevrijding die Jezus geeft, gaat veel dieper en duurt voor altijd.

Een moeilijke tijd

Na de tijd van Ehud ging het opnieuw mis met Israël. Het volk vergat de Heer opnieuw. Weer deden de Israëlieten wat verkeerd was in de ogen van God. Daarom liet God toe dat Israël werd onderdrukt. Deze keer was de vijand **Jabin**, de koning van Kanaän. Zijn leger had een machtige legeraanvoerder. Zijn naam was Sisera**.** Sisera had negenhonderd strijdwagens van ijzer. Voor Israël was dat leger heel sterk. Twintig jaar lang werd Israël onderdrukt. Het leven was zwaar. De mensen waren bang.

Debora

In die tijd woonde er in Israël een vrouw die Debora heette. Debora was een profetes. Zij luisterde naar God en vertelde het volk wat God wilde. Maar Debora was ook richter. Mensen kwamen naar haar toe wanneer ze hulp nodig hadden bij moeilijke problemen. Debora zat onder een palmboom. Daar sprak zij met de mensen.

God geeft een opdracht

Op een dag liet Debora Barak bij zich komen. Ze zei tegen hem: "Dit is wat de Heer, De God van Israël, zegt." "Ga naar de berg Tabor." "Neem tienduizend mannen uit de stammen Naftali en Zebulon mee." "God zal Sisera naar jou toe brengen." Barak luisterde. Maar hij vond het spannend. Hij wist hoe sterk het leger van Sisera was. Daarom zei hij tegen Debora: "Als jij met mij meegaat,

ga ik." Debora antwoordde: "Goed. Ik ga met je mee." Maar u zult geen eer behalen aan deze veldtocht, want de HEER zal Sisera uitleveren aan een vrouw.’

Naar de berg Tabor

Barak verzamelde tienduizend mannen. Samen gingen ze naar de berg Tabor. Sisera hoorde wat er gebeurde. Hij verzamelde zijn soldaten. Ook zijn negenhonderd ijzeren strijdwagens kwamen in beweging. Het leek alsof Sisera onmogelijk verslagen kon worden. Maar Debora wist: God zou voor Israël strijden.

De strijd begint

Debora zei tegen Barak: "Sta op! Vandaag geeft de Heer Sisera aan jullie over." Barak en zijn mannen gingen naar beneden. Ze vielen het leger van Sisera aan. Toen gebeurde er iets bijzonders. God bracht verwarring onder de vijanden. De sterke strijdwagens van Sisera konden hen niet redden. Het leger van Israël won. Sisera vluchtte.

Sisera vlucht

Sisera liet zijn leger achter. Hij rende weg. Hij wilde zo ver mogelijk bij de strijd vandaan komen. Hij kwam bij de tent van een vrouw die Jaël heette. Jaël was de vrouw van Cheber. Cheber stond aan de kant van koning Jabin. Sisera dacht dat hij daar veilig zou zijn. Jaël nodigde hem uit in haar tent. Ze gaf hem drinken. Daarna ging Sisera liggen. Hij was uitgeput. Hij vroeg Jaël om bij de ingang van de tent te staan. Als iemand naar hem vroeg, moest ze zeggen dat hij er niet was. Maar Sisera wist niet wat er zou gebeuren.

Een onverwachte overwinning

Jaël pakte een tentpin en een hamer. Toen doodde zij Sisera. Zo kwam er een einde aan de macht van Sisera. De overwinning kwam op een manier die niemand had

verwacht. Niet door een grote koning. Niet door een machtige held. Maar door Jaël, een vrouw in haar eigen tent.

Israël wordt bevrijd

Barak en zijn leger hadden het leger van Sisera verslagen. Jaël had Sisera gedood. De macht van koning Jabin werd steeds kleiner. Uiteindelijk werd Jabin verslagen. Israël was bevrijd. Na die overwinning kwam er opnieuw rust in het land.

Debora en Barak zingen

Debora en Barak maakten een lied voor de Heer. Ze zongen over wat God had gedaan. Ze prezen God omdat Hij Zijn volk had geholpen. Debora wist: De overwinning kwam niet door menselijke kracht alleen. God had Israël bevrijd.

Wat leren we?

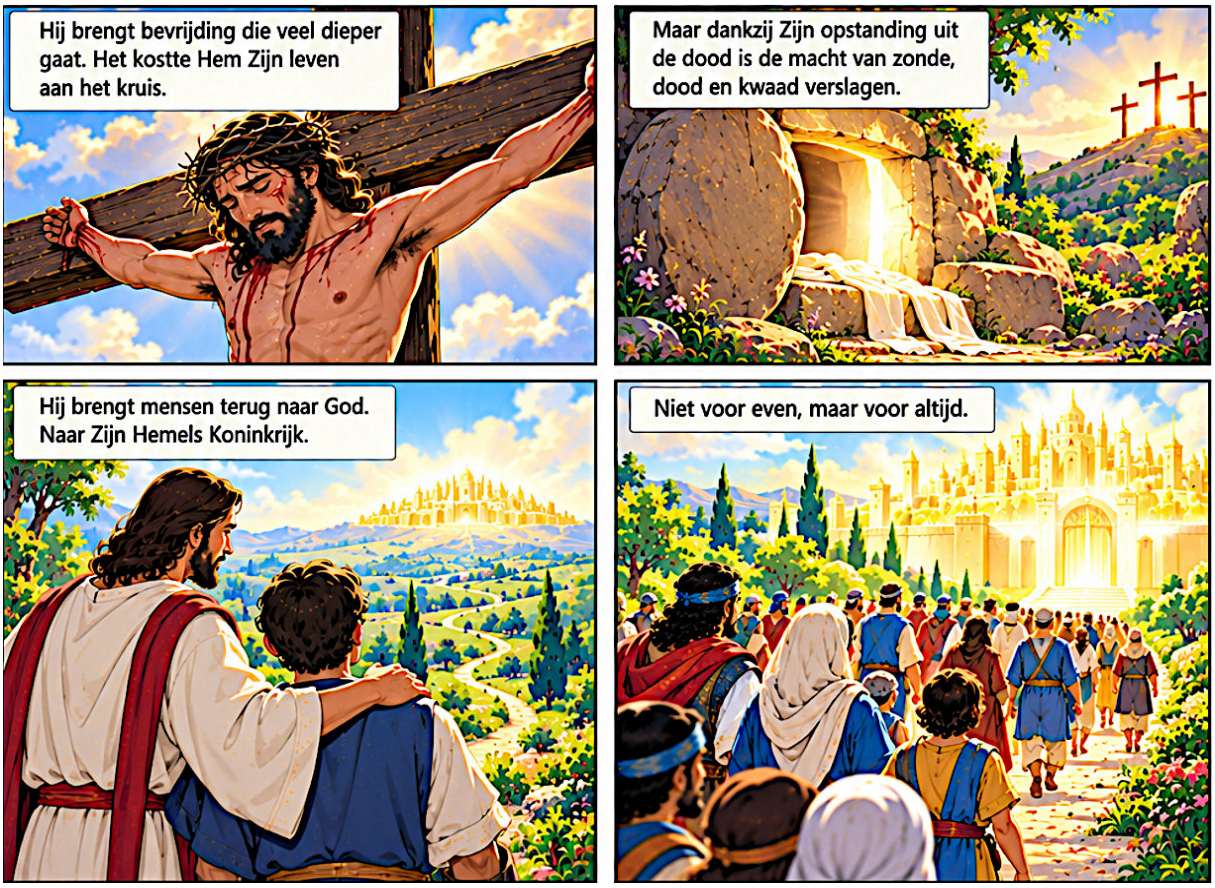
Het verhaal van Debora laat zien dat God mensen kan gebruiken die anderen misschien niet verwachten. Debora was een vrouw. Toch gaf God haar een belangrijke taak als profetes en richter. Barak was dapper, maar hij had ook moed nodig. Debora hielp hem om te vertrouwen op God. En Jaël speelde uiteindelijk een onverwachte rol in de overwinning. God werkt soms op manieren die wij niet kunnen bedenken.

Wij kijken vaak naar kracht, macht en aanzien. Maar God kijkt anders. Hij kan gewone mensen gebruiken voor bijzondere dingen.

Jezus

Ook dit verhaal wijst vooruit. Israël had steeds opnieuw bevrijding nodig. Maar geen enkele richter kon het probleem voorgoed oplossen. Steeds kwam dezelfde cirkel terug. Vergeten. Afgedwaald. Onderdrukt. Roepen tot God. Bevrijding. En daarna opnieuw vergeten.

Veel later kwam Jezus. Hij is de Bevrijder die niet voor een korte tijd komt. Hij brengt bevrijding die veel dieper gaat. Hij brengt mensen terug naar God. Voor altijd

Israël vergeet God opnieuw.

De Israëlieten doen wat verkeerd is in de ogen van de Heer. Daarom geeft God hen over aan de Midjanieten. Zeven jaar lang trekken de Midjanieten door het land. Ze nemen het voedsel en de dieren van de Israëlieten mee. De Israëlieten verstoppen zich in grotten en bergplaatsen. Het land wordt steeds armer. Dan roepen de Israëlieten tot God. God stuurt eerst een profeet. Die herinnert het volk eraan dat God hen uit Egypte heeft bevrijd. Maar zij hebben niet naar Hem geluisterd. Toch laat God Zijn volk niet in de steek.

Gideon is bang

Op een dag is Gideon tarwe aan het dorsen. Niet op een open dorsvloer, zoals normaal, maar in een wijnpers. Hij wil voorkomen dat de Midjanieten zijn graan zien. Dan verschijnt een engel van de Heer. De engel zegt: ‘De Heer is met je, dappere strijder.’ Gideon begrijpt er weinig van. Dapper? Hij voelt zich helemaal niet dapper. Hij vraagt waarom Israël zoveel ellende meemaakt als God met hen is. Waar zijn de wonderen

waarover hun ouders en grootouders hebben verteld? De Heer zegt tegen Gideon dat hij Israël moet bevrijden. Maar Gideon ziet zichzelf helemaal niet als iemand die dat kan. Hij zegt: ‘Mijn familie is de kleinste familie van Manasse. En ik ben de jongste in mijn familie.’ Met andere woorden: Waarom zou God juist mij gebruiken? Toch zegt

God: ‘Ik zal met je zijn.’ Dat is de belangrijkste belofte. Niet: Gideon, jij bent sterk genoeg. Maar: ‘Ik zal met je zijn.’

Gideon vraagt om een teken

Gideon wil zeker weten dat God werkelijk met hem spreekt. Hij vraagt om een teken. Hij legt een stuk wol op de grond. De volgende ochtend moet alleen de wol nat zijn en de grond droog. En zo gebeurt het. Maar Gideon twijfelt nog steeds. Hij vraagt God om nog een teken: nu moet de wol droog zijn en de grond eromheen nat. Ook dat gebeurt. Gideon leert langzaam om God te vertrouwen. Maar God moet Gideon ook leren dat de overwinning niet afhankelijk is van een groot leger.

Een veel te groot leger

Gideon verzamelt duizenden mannen. Maar God zegt dat het er te veel zijn. Als Israël met zo'n groot leger wint, zouden de Israëlieten kunnen denken: Wij hebben onszelf gered. Daarom stuurt Gideon eerst de mannen naar huis die bang zijn. Er blijven er nog 10.000 over. Maar de HEER zei tegen Gideon: ‘Het leger is nog steeds te groot. Laat je mannen naar het water gaan, daar zal ik voor jou een keus uit hen maken. Gideon liet de mannen naar het water gaan. De HEER zei tegen Gideon ‘Degenen die het water met hun tong oplikken, zoals honden doen, die moet je apart zetten. Driehonderd man likten het water op met hun tong. ‘Met die driehonderd man die het water met hun tong oplikten, zal ik jullie bevrijden,’ zei de HEER tegen Gideon. ‘ Menselijk gezien lijkt de situatie onmogelijk. Maar God zegt dat Hij Israël zal bevrijden.

De nachtelijke aanval

Gideon verdeelt de 300 mannen in drie groepen. Iedere man krijgt een ramshoorn, een kruik en een fakkel. In het donker gaan ze rondom het leger van Midjan staan. Op het afgesproken moment blazen ze op hun hoorns. Ze breken de kruiken en houden de fakkels omhoog. Overal klinkt lawaai. De Midjanieten raken in paniek. Ze denken dat er een groot leger op hen afkomt. Ze slaan op de vlucht en raken met elkaar in gevecht. Israël behaalt de overwinning. Niet omdat Gideon een groot leger had. Niet omdat Gideon zelf zo sterk was. Maar omdat God Zijn belofte hield**.**

Gideon blijft leren

Gideon begon als een bange man die zich klein en onbelangrijk voelde. Hij twijfelde. Hij stelde vragen. Hij vroeg om tekenen. Toch gebruikte God hem. Gideon moest leren dat vertrouwen op God niet betekent dat je nooit bang bent. Je kunt bang zijn en toch doen wat God van je vraagt. Zijn kracht lag uiteindelijk niet in zichzelf.

De Heer was met hem.

Na de overwinning wordt Gideon een belangrijke leider van Israël. Maar ook daarna blijkt dat hij en het volk God niet altijd trouw blijven. Het verhaal van Gideon is daarom niet alleen een verhaal over overwinning. Het laat ook zien hoe gemakkelijk mensen na een overwinning weer hun eigen weg kunnen gaan.

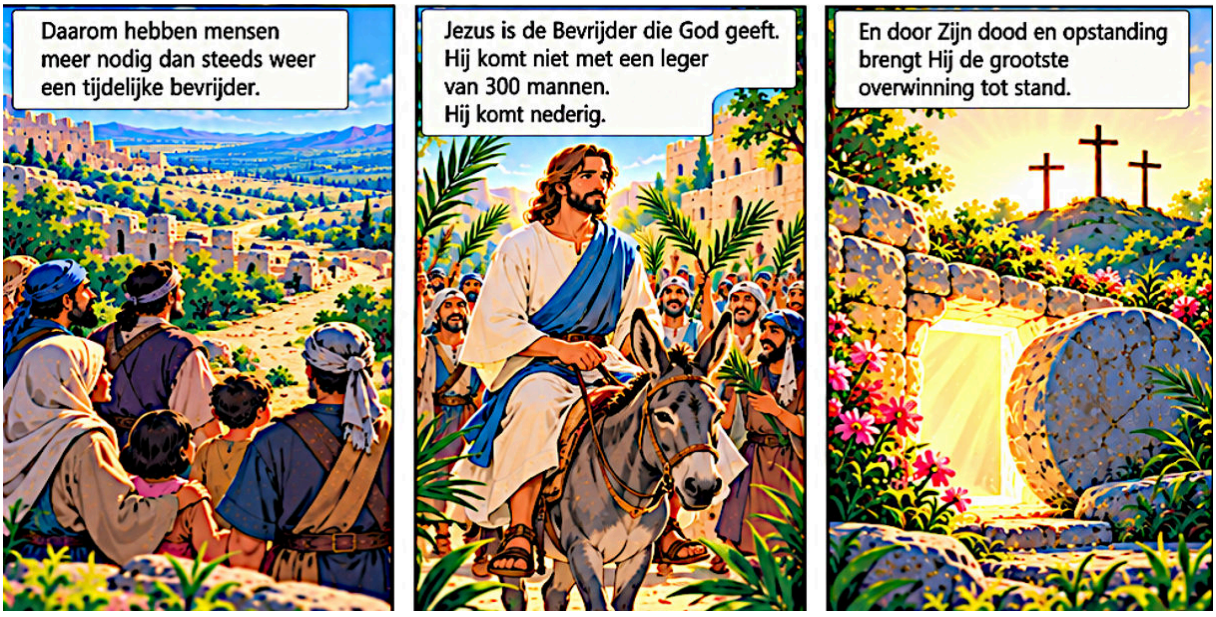
Wat leren we?

Gideon dacht klein over zichzelf. Misschien herkennen wij dat. Soms denken we: Ik kan dit niet. Ik ben niet belangrijk. Waarom zou God mij gebruiken? God kijkt anders naar mensen dan wijzelf. Hij ziet niet alleen onze angst, onze zwakte of onze onzekerheid.

Hij kan ons gebruiken terwijl we nog bang zijn. Gideon hoefde niet eerst een held te worden. Hij moest leren vertrouwen op God. Dat vertrouwen groeide stap voor stap.

Gideon en Jezus

Gideon bevrijdde Israël van de Midjanieten. Maar die bevrijding duurde niet voor altijd. Na verloop van tijd raakte Israël opnieuw van God verwijderd. Daarom hebben mensen meer nodig dan steeds weer een tijdelijke bevrijder. Daarom wijst het verhaal uiteindelijk verder. Jezus is de Bevrijder die God geeft. Hij komt niet met een leger van 300 mannen. Hij komt nederig. En door Zijn dood en opstanding brengt Hij de grootste overwinning tot stand. Bij Gideon leren we: Niet onze kracht is het belangrijkste. Niet onze aantallen. Niet wat wij kunnen. God is het die bevrijdt.

Hoofdstuk 6 – Gideon – de overwinning heeft een keerzijde – (Richteren 8)

Gideon heeft samen met zijn driehonderd mannen het grote leger van Midjan verslagen. De overwinning is indrukwekkend. Israël is bevrijd van zijn vijanden. Maar het verhaal van Gideon stopt daar niet. Want een overwinning kan ook een gevaar hebben. Wanneer iemand veel succes krijgt, kunnen macht, eer en rijkdom langzaam belangrijker worden dan God.

Gideon wordt steeds invloedrijker

Na de overwinning willen de Israëlieten dat Gideon hun koning wordt. Ze zeggen tegen hem: ‘Heers over ons. Jij, je zoon en ook je kleinzoon. Jij hebt ons bevrijd van de Midjanieten.’ Dat klinkt als een groot compliment. Maar Gideon antwoordt: ‘Ik zal niet over jullie heersen. Ook mijn zoon zal niet over jullie heersen. De Heer zal over jullie heersen.’ Dat antwoord is goed. Gideon wijst naar God. Niet hij, maar God is de ware Koning van Israël. Toch wordt het verhaal daarna ingewikkelder.

De buit van de overwinning

Gideon vraagt de Israëlieten om een deel van de gouden sieraden die zij tijdens de strijd hebben buitgemaakt. Hij verzamelt een grote hoeveelheid goud. Daarvan maakt hij een efod. Een efod was een kledingstuk dat bij de eredienst werd gebruikt. Maar deze efod krijgt een verkeerde plaats. De Bijbel vertelt dat heel Israël de efod gaat vereren. Wat begon als een herinnering aan de overwinning van God, wordt een voorwerp dat mensen van God afleidt. Dat is een ernstige waarschuwing. Zelfs iets wat

oorspronkelijk met God te maken heeft, kan een verkeerde plaats krijgen wanneer mensen het belangrijker maken dan God zelf.

Een leven van eer en invloed

Gideon heeft veel aanzien gekregen. Hij heeft veel vrouwen en zeventig zonen. Ook krijgt hij een zoon bij een vrouw in Sichem. Deze zoon heet Abimelech**.** De naam Abimelech betekent ongeveer: 'Mijn vader is koning.' Dat is opvallend. Gideon had gezegd dat hij geen koning wilde zijn. Maar zijn leven begint wel steeds meer trekken van koninklijke macht te krijgen. Hij heeft veel bezit, veel invloed en een groot gezin. Na Gideons dood raakt Israël opnieuw van God verwijderd. Het volk vergeet de Heer, die hen uit de handen van hun vijanden heeft bevrijd.

Wat gebeurt er na Gideons dood?

Gideons zoon Abimelech wil wél koning worden. Hij wil macht. Daarvoor gaat hij heel ver. Hij laat bijna al zijn broers doden. Alleen Jotam, de jongste, weet te ontsnappen. Abimelech wordt vervolgens door de inwoners van Sichem als leider aangewezen. Maar zijn macht brengt geen vrede. Integendeel. Er ontstaan conflicten en geweld. Uiteindelijk keert het kwaad dat Abimelech heeft gedaan zich tegen hem. Tijdens een gevecht wordt hij dodelijk verwond door een vrouw die vanaf een toren een molensteen naar beneden gooit. Abimelech beseft dat hij stervende is. Hij wil niet dat men later zegt dat een vrouw hem heeft gedood. Daarom laat hij zijn wapendrager hem doden. Zo eindigt het leven van een man die koste wat kost macht wilde hebben.

De les van Gideons leven

Het verhaal van Gideon is daarom dubbel. Aan het begin zien we een bange man. Een man die zichzelf klein vindt. God roept hem en gebruikt hem. Gideon leert vertrouwen.

God geeft door hem een grote overwinning. Maar daarna zien we ook iets anders. Gideon krijgt invloed. Hij krijgt eer. Hij krijgt rijkdom. En langzaam komen er verkeerde dingen in zijn leven. Zijn verhaal laat zien dat een goede start geen garantie is voor een goed einde**.** Ook na een grote overwinning moeten we dicht bij God blijven. Macht kan gevaarlijk zijn Macht is niet automatisch verkeerd. Maar macht kan iemand veranderen. Wie veel invloed krijgt, kan gaan denken: Ik heb dit zelf bereikt. Ik weet het beter. De mensen moeten naar mij luisteren. Ik heb recht op meer.
Zo kan eer langzaam belangrijker worden dan God. Daarom is het belangrijk om steeds opnieuw te beseffen: Alles wat we hebben, hebben we uiteindelijk van God gekregen.

Wat leren we?
Gideon begon met de woorden: ‘Ik kan dit niet.’ Later krijgt hij zoveel aanzien dat zijn leven bijna op dat van een koning gaat lijken. Dat verschil is groot. Het laat zien hoe snel een mens kan veranderen. Daarom moeten we niet alleen God zoeken wanneer we bang zijn of problemen hebben. We moeten Hem ook zoeken wanneer het goed met ons gaat. Wanneer we succes hebben. Wanneer anderen ons bewonderen. Wanneer we veel invloed krijgen. Juist dan hebben we God nodig.

Jezus is anders
Gideon was een bevrijder, maar hij was ook een mens met zwakke kanten. Jezus is anders. Hij heeft alle macht, maar gebruikt die macht niet om Zichzelf te verheffen. Hij komt als Dienaar. Hij zoekt niet Zijn eigen eer, maar de eer van Zijn Vader. Hij zegt niet: ‘Dien mij omdat Ik belangrijk ben.’ Hij dient anderen en geeft zelfs Zijn leven voor hen. Daarom wijst het verhaal van Gideon uiteindelijk naar Jezus. Gideon laat zien hoe gemakkelijk macht verkeerd kan worden gebruikt. Jezus laat zien hoe echte macht eruitziet: dienen, liefhebben en jezelf geven. Dat is een belangrijke les. Wie God volgt, hoeft niet groter te worden dan anderen. Hij mag leren om God groter te maken.

Het verhaal van Abimelech is een donker hoofdstuk in het boek Richteren. Abimelech is een zoon van Gideon. Zijn vader had gezegd dat hij geen koning wilde zijn. De Heer moest de Koning van Israël zijn. Maar Abimelech denkt daar anders over. Hij wil zelf macht. En hij wil die macht koste wat kost krijgen.

Abimelech wil koning worden

Abimelech gaat naar de inwoners van Sichem. Daar woont de familie van zijn moeder. Hij vraagt hun: 'Wat is beter voor jullie: dat zeventig mannen over jullie regeren, of dat één man over jullie regeert?' Hij bedoelt natuurlijk zichzelf. Abimelech probeert de mensen ervan te overtuigen dat zij hem nodig hebben. En niet zijn broers.
De inwoners van Sichem luisteren naar hem. Ze geven hem geld uit de tempel van Baäl. Met dat geld huurt Abimelech gewetenloze mannen. Daarna begint hij aan zijn vreselijke plan.

Zijn eigen broers

Abimelech gaat naar het huis van zijn vader. Daar zijn de zeventig broers en halfbroers. Abimelech laat hen allemaal doden. Bijna allemaal. Alleen Jotam, de jongste zoon van Gideon, weet te ontsnappen. Abimelech heeft nu bijna niemand meer die hem in de weg kan staan. De inwoners van Sichem maken hem tot hun leider. Maar Jotam laat zich niet zomaar het zwijgen opleggen.

De gelijkenis van de bomen

Jotam gaat naar de berg Gerizim. Vanaf daar spreekt hij de inwoners van Sichem toe. Hij vertelt een verhaal over bomen. De bomen willen een koning hebben. Ze vragen

eerst aan de olijfboom: ‘Wil jij koning over ons worden?’ Maar de olijfboom weigert. Daarna vragen ze het aan de vijgenboom. Ook die weigert. Dan vragen ze het aan de wijnstok. Ook de wijnstok wil niet. Uiteindelijk vragen ze het aan een doornstruik. En de doornstruik zegt wel ja. Het is een scherpe en duidelijke waarschuwing. Jotam bedoelt: Jullie hebben Abimelech als koning gekozen. Maar pas op wat daaruit voortkomt. Als de keuze verkeerd is, zal die keuze uiteindelijk tegen hen keren.

Het duurt niet lang

Aanvankelijk lijkt Abimelechs macht stevig. Maar al snel ontstaat er ruzie tussen hem en de inwoners van Sichem. De mensen vertrouwen hem niet meer. Ze keren zich tegen hem. Abimelech reageert niet met vergeving of overleg. Hij reageert met geweld. Er ontstaat een strijd. Abimelech valt de stad Sichem aan. De stad wordt verwoest en veel mensen worden gedood. Daarna gaat hij verder naar andere plaatsen. Steeds meer mensen worden slachtoffer van zijn machtsstrijd.

Macht brengt geen vrede

Abimelech wilde koning worden omdat hij macht wilde. Maar wat brengt zijn macht? Geen vrede. Geen veiligheid. Geen recht. Zijn verlangen naar macht brengt juist angst, geweld en dood. Uiteindelijk keren de mensen die eerst met hem meegingen zich tegen hem. God laat niet toe dat het kwaad onbeperkt doorgaat. De inwoners van Sichem worden getroffen door het geweld dat zij zelf hebben geholpen mogelijk te maken. En ook Abimelech komt uiteindelijk ten val.

Abimelech bij de toren

Abimelech komt bij de stad Tebes. Daar is een sterke toren waar de inwoners zich hebben verzameld. Abimelech valt de toren aan. Hij komt steeds dichterbij. Maar wanneer hij bij de ingang van de toren komt, gebeurt er iets onverwachts. Een vrouw gooit vanaf de toren een molensteen naar beneden. De steen raakt Abimelech aan zijn

hoofd. Hij is dodelijk gewond. Abimelech weet dat hij gaat sterven. Hij roept zijn wapendrager en zegt dat hij hem moet doden, zodat men later niet zal zeggen dat een vrouw hem heeft gedood. De wapendrager doet wat Abimelech vraagt. Zo sterft Abimelech. De man die zo graag macht wilde hebben, kan zijn eigen einde niet voorkomen.

Het oordeel

De schrijver van Richteren trekt daarna een duidelijke conclusie. God laat zien dat het kwaad van Abimelech en de inwoners van Sichem niet zonder gevolgen blijft. De mensen die elkaar hielpen om macht te krijgen, keren zich uiteindelijk tegen elkaar. Het geweld komt terug bij degenen die het begonnen zijn. Dat is een ernstige waarschuwing: Wie macht gebruikt voor zichzelf en anderen daarvoor vertrapt, kan uiteindelijk door diezelfde macht ten val komen.

Wat leren we?

Abimelech wilde niet dienen. Hij wilde heersen. Dat verschil is belangrijk. Een leider hoort verantwoordelijkheid te dragen voor anderen. Abimelech gebruikt anderen juist om zijn eigen doel te bereiken. Zijn broers zijn voor hem geen familie meer, maar obstakels. De inwoners van Sichem zijn geen mensen die hij wil beschermen, maar mensen die hem aan de macht kunnen helpen. Wanneer macht een doel op zichzelf wordt, raken mensen uit beeld. Dan wordt de vraag: ‘Wat is goed voor anderen?’ vervangen door: ‘Wat levert het mij op?’ Dat is niet alleen een gevaar voor koningen en leiders. Iedereen kan in de verleiding komen om vooral zichzelf belangrijk te vinden.

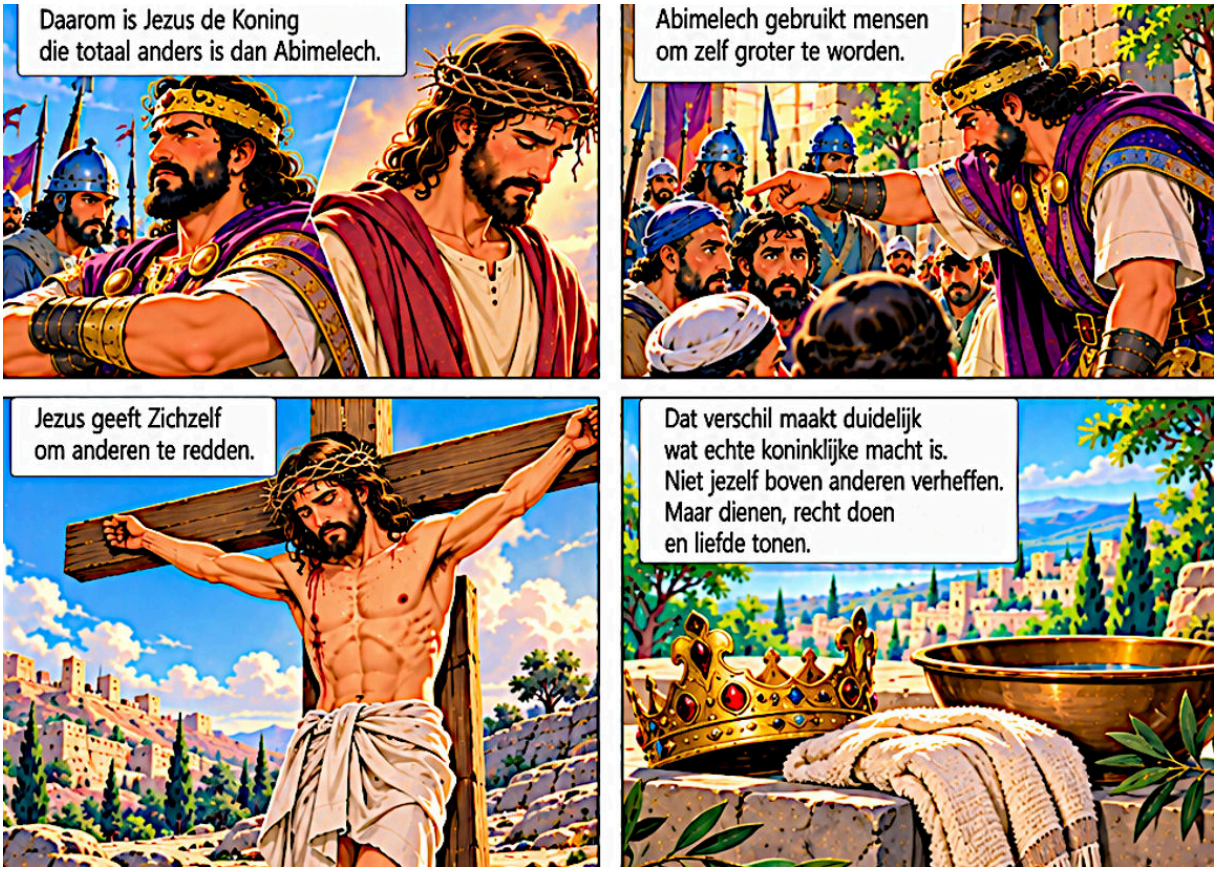

God is de ware Koning

Het verhaal van Abimelech laat opnieuw zien wat er gebeurt wanneer mensen God vergeten. Israël had al eerder gehoord: De Heer moet hun Koning zijn. Maar steeds opnieuw proberen mensen zelf de macht te grijpen. Daarom is het verhaal van Abimelech meer dan een oud verhaal over een gewelddadige man. Het gaat ook over de vraag: Wie mag er uiteindelijk over ons leven regeren?

Jezus laat een andere weg zien

Abimelech wil omhoog. Hij wil macht. Hij wil eer. Hij wil dat anderen voor hem buigen. Jezus kiest een totaal andere weg. Jezus heeft alle macht, maar Hij gebruikt die macht om te dienen. Hij wast de voeten van Zijn leerlingen. Hij zoekt niet Zijn eigen voordeel. Hij geeft Zijn leven voor anderen. Daarom is Jezus de Koning die totaal anders is dan Abimelech. Abimelech gebruikt mensen om zelf groter te worden. Jezus geeft Zichzelf om anderen te redden. Dat verschil maakt duidelijk wat echte koninklijke macht is. Niet jezelf boven anderen verheffen. Maar dienen, recht doen en liefde tonen.

Het verhaal van Jefta is een moeilijk verhaal.
Jefta is een dappere man, maar zijn leven begint met afwijzing. Later wordt hij leider van Israël. Hij behaalt een grote overwinning op de Ammonieten. Maar Jefta maakt ook een ernstige fout. Zijn verhaal laat zien dat moed en geloof niet betekenen dat iemand altijd verstandig handelt.

Verstoten door zijn familie

Jefta woont in Gilead. Zijn vader heet ook Gilead. Zijn moeder is geen vrouw van Gileads eigen familie, maar een andere vrouw. Wanneer de zonen van Gileads vrouw ouder worden, willen zij niet dat Jefta een plaats krijgt tussen hen. Ze zeggen tegen hem: 'Jij krijgt geen erfdeel in de familie van onze vader. Jij bent de zoon van een andere vrouw.' Jefta wordt weggestuurd. Hij moet zijn familie en zijn land verlaten. Hij komt terecht in het land Tob. Daar verzamelen zich mannen om hem heen. Jefta wordt hun leider. De man die door zijn eigen familie werd afgewezen, wordt zo een belangrijke strijder.

Israël heeft opnieuw problemen
Ondertussen gaat het in Israël opnieuw mis. De Israëlieten verlaten de Heer en dienen andere goden. Daarom komen verschillende vijanden tegen hen in opstand. Dit keer trekken de Ammonieten ten strijde tegen Israël. De situatie wordt steeds ernstiger. De Israëlieten beseffen dat ze God nodig hebben. Ze belijden hun verkeerde keuzes en roepen tot Hem. De leiders van Gilead zoeken iemand die het leger kan leiden. Dan denken ze aan Jefta. Dezelfde man die zij vroeger hadden weggestuurd.

Ze hebben Jefta nodig
De leiders gaan naar het land Tob. Ze vragen Jefta: 'Kom terug en word onze leider. Help ons tegen de Ammonieten te vechten.' Jefta herinnert hen aan wat er gebeurd is.

Hij vraagt: ‘Hebben jullie mij niet gehaat en uit mijn familie weggestuurd? Waarom komen jullie nu naar mij toe als jullie in moeilijkheden zitten?’ De leiders beloven hem dat hij hun leider zal worden. Jefta gaat mee. De man die ooit werd verstoten, krijgt nu verantwoordelijkheid over Israël.

Eerst probeert Jefta vrede te sluiten

Jefta stuurt boodschappers naar de koning van Ammon. Hij vraagt waarom de Ammonieten Israël aanvallen. De koning beweert dat Israël vroeger hun land heeft afgepakt. Maar Jefta kent de geschiedenis. Hij legt uit dat Israël het land niet zomaar heeft gestolen. God had Israël het land gegeven. De Ammonieten hebben zelf lange tijd niet tegen Israël gevochten. Jefta probeert dus eerst duidelijkheid te krijgen. Maar de koning van Ammon luistert niet. De strijd lijkt onvermijdelijk.

De Geest van de Heer

Dan komt de Geest van de Heer over Jefta. Hij trekt op tegen de Ammonieten. Maar voordat hij de strijd aangaat, doet Jefta iets wat grote gevolgen zal hebben. Hij doet een gelofte aan God. Hij zegt dat hij, als God hem de overwinning geeft, degene die hem bij zijn thuiskomst tegemoetkomt aan de Heer zal geven. Dat is een overhaaste belofte.
Jefta had niet hoeven proberen God op deze manier aan zich te binden. Hij had op God mogen vertrouwen zonder zo'n gelofte te doen.

De overwinning

Jefta trekt ten strijde tegen de Ammonieten. God geeft hem de overwinning. De Ammonieten worden verslagen. Israël is bevrijd van een ernstige bedreiging. Maar wanneer Jefta naar huis terugkeert, staat daar iemand hem op te wachten. Zijn enige kind. Zijn dochter. Zij komt hem tegemoet met muziek en dans. Jefta is diep geschokt.

Hij beseft onmiddellijk wat zijn ondoordachte gelofte betekent. Hij scheurt zijn kleren en roept uit: ‘Ach, mijn dochter! Jij maakt mij diepongelukkig.’ Het is een van de meest aangrijpende momenten in het boek Richteren.

Een moeilijke en tragische afloop

Jefta vertelt zijn dochter wat hij heeft beloofd. De Bijbel beschrijft vervolgens hoe zijn dochter reageert. Zij vraagt om twee maanden uitstel om samen met haar vriendinnen de bergen in te gaan en te rouwen om haar toekomst. Daarna keert zij terug. Het verhaal eindigt met de mededeling dat Jefta zijn gelofte nakomt. Jefta's overhaaste gelofte brengt op dat moment groot verdriet. God had hem niet gevraagd om zo'n gelofte te doen.

Een overwinning met verdriet

Jefta had een belangrijke overwinning behaald. Maar zijn overwinning had een donkere kant. Hij had niet hoeven proberen God te overtuigen met een belofte. God had hem al geroepen. God had hem de overwinning gegeven. Jefta mocht op Hem vertrouwen. Zijn verhaal laat zien dat goede bedoelingen niet automatisch leiden tot goede keuzes.

Daarna ontstaat opnieuw strijd

Ook na de overwinning krijgt Jefta te maken met problemen. De mannen van Efraïm worden boos omdat zij niet bij de strijd tegen Ammon betrokken zijn geweest. Er ontstaat een conflict tussen Jefta en de mannen van Efraïm. Het conflict loopt uit op een burgeroorlog. Veel Israëlieten worden gedood. Opnieuw zien

we hoe snel geweld binnen Gods eigen volk kan ontstaan. Het boek Richteren wordt steeds donkerder. Israël heeft bevrijding nodig, maar de richters zelf zijn geen volmaakte leiders.

Wat leren we?

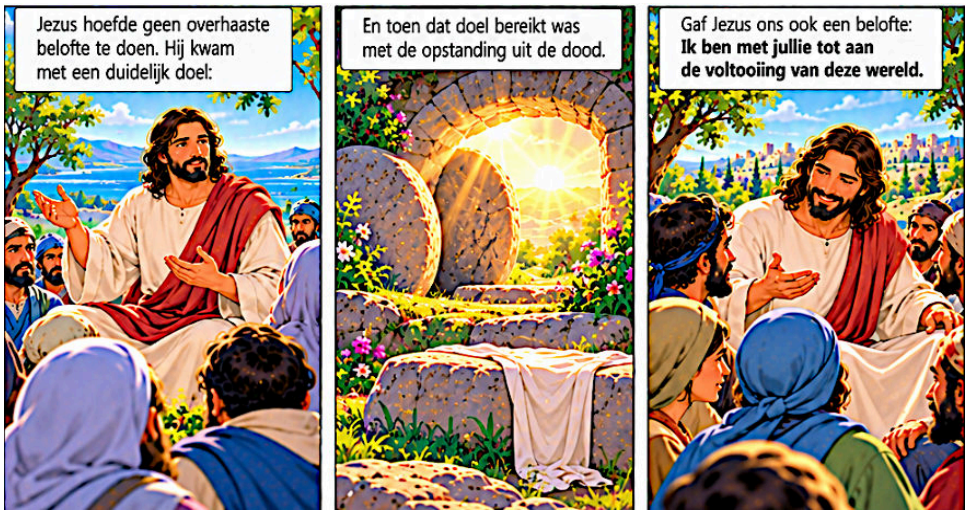
Het leven van Jefta laat verschillende dingen zien. Hij weet wat afwijzing betekent. Hij wordt door zijn eigen familie verstoten. Toch krijgt hij later een belangrijke taak. Dat laat zien dat je verleden niet bepaalt wat God met je kan doen. Maar Jefta laat ook zien dat moed alleen niet genoeg is. Hij is een dappere strijder. Toch maakt hij een ernstige fout door een overhaaste gelofte te doen. Daarom is het belangrijk om niet alleen dapper te zijn, maar ook wijs. We hoeven God niets te beloven om Zijn hulp te verdienen. We mogen Hem vertrouwen.

Jezus is anders

Jefta is een gebroken en onvolmaakte bevrijder. Hij wordt zelf afgewezen en maakt later verkeerde keuzes. Toch gebruikt God hem om Israël te bevrijden. Maar Jefta kan het volk niet blijvend redden. Daarom kijken we verder dan Jefta. Jezus werd ook afgewezen. Hij werd niet door Zijn macht gered, maar gaf Zichzelf vrijwillig voor anderen. Jezus hoefde geen overhaaste belofte te doen. Hij kwam met een duidelijk doel: mensen redden en hen terugbrengen naar God.

Bij Jefta zien we hoe een mens kan worstelen met afwijzing, angst en verkeerde keuzes. Bij Jezus zien we Gods volmaakte trouw. Jefta was een tijdelijke bevrijder. Jezus is de blijvende Bevrijder.

Het verhaal van Simson is een van de bekendste verhalen uit Richteren. Simson is uitzonderlijk sterk. God geeft hem een bijzondere taak: hij moet beginnen met de bevrijding van Israël uit de macht van de Filistijnen. Maar Simson is geen volmaakte held. Hij is sterk tegenover zijn vijanden, maar vaak zwak tegenover zijn eigen verlangens. Hij neemt regelmatig beslissingen die hem steeds verder van God afbrengen. Zijn leven laat zien dat lichamelijke kracht iets anders is dan geestelijke kracht.

Een bijzondere geboorte

Israël doet opnieuw wat verkeerd is in de ogen van de Heer. Daarom geeft God hen dit keer over aan de Filistijnen. Veertig jaar lang hebben de Filistijnen macht over Israël. In die tijd woont er een man uit de stam Dan. Zijn naam is Manoach. Zijn vrouw kan geen kinderen krijgen. Op een dag verschijnt er een engel van de Heer aan haar. Hij zegt dat zij een zoon zal krijgen. Dat kind zal vanaf zijn geboorte aan God toegewijd zijn. Hij zal beginnen met de bevrijding van Israël uit de macht van de Filistijnen. Zijn moeder krijgt ook bijzondere aanwijzingen. Het kind moet als nazireeër aan God gewijd zijn. Een nazireeër is iemand die met zijn leven aan God is toevertrouwt. Een kenmerk is dat zijn haar niet mag worden afgesneden. Het kind wordt geboren en krijgt de naam Simson**.** De Heer zegent hem.

De Geest van de Heer

Simson groeit op. De Bijbel vertelt dat de Geest van de Heer hem begint aan te drijven. Simson krijgt een buitengewone kracht. Maar al snel wordt duidelijk dat kracht alleen niet genoeg is. Simson heeft sterke verlangens en handelt vaak zonder goed na te

denken. Hij ziet een Filistijnse vrouw die hij wil trouwen. Zijn ouders begrijpen niet waarom hij juist een vrouw uit het vijandelijke volk wil. Maar zij weten niet dat God hiermee een weg opent om tegen de Filistijnen op te treden.

De leeuw

Op weg naar Timna komt Simson een jonge sterke leeuw tegen. De Geest van de Heer komt krachtig over hem. Met zijn blote handen doodt Simson de leeuw. Hij vertelt het niet aan zijn ouders. Later komt hij opnieuw langs dezelfde plaats. In het lichaam van de leeuw blijkt een zwerm bijen te zitten, met honing. Simson neemt er wat van en eet ervan. Het is een indrukwekkend verhaal over zijn kracht. Maar het laat ook iets anders zien: Simson heeft een bijzondere gave gekregen, maar hij moet nog leren hoe hij daarmee moet omgaan.

Simson en de Filistijnen

Tijdens zijn huwelijk ontstaat er ruzie. Simson geeft de Filistijnen een raadsel. Wanneer zij het antwoord weten, beseft Simson dat iemand zijn geheim heeft verraden. Hij wordt woedend. De situatie loopt steeds verder uit de hand. Wat begon met een huwelijk verandert in een conflict tussen Simson en de Filistijnen. De Bijbel vertelt vervolgens over verschillende gevechten. Simson gebruikt daarbij soms enorme kracht. Hij doodt duizend Filistijnen met een ezelskaak. De vijanden van Israël zijn bang voor hem. Maar ook hier zien we de dubbelheid van zijn leven. Simson is sterk. Heel sterk. Maar zijn boosheid en zijn verlangens sturen hem steeds opnieuw de verkeerde kant op.

De stadspoorten van Gaza

Op een ander moment gaat Simson naar Gaza. De Filistijnen willen hem gevangen-nemen. Ze wachten bij de stadspoort. Maar midden in de nacht staat Simson op. Hij loopt naar de stadspoort, trekt de deuren en palen los en draagt ze weg. Zijn kracht

lijkt onbeperkt. De Filistijnen kunnen nauwelijks begrijpen hoe iemand zo sterk kan zijn. Maar Simson zelf begint steeds meer verkeerde keuzes te maken.

Delila

Simson heeft veel kracht gekregen van God. Maar zijn leven wordt sterk bepaald door zijn eigen verlangens. Hij zoekt opnieuw een vrouw die hem aantrekt. Haar naam is Delila**.** Delila is een Filistijnse en woont in het dal van Sorek. De Filistijnse leiders zien een kans. Ze gaan naar Delila en zeggen: 'Probeer te ontdekken waar Simson zo sterk van wordt. Als je dat te weten komt, geven we je veel geld.' Delila stemt toe.

Delila blijft vragen

Delila vraagt Simson: 'Vertel mij waar jouw grote kracht vandaan komt. Hoe kunnen ze je vastbinden zodat je niet meer kunt ontsnappen?' Simson geeft haar eerst een verkeerd antwoord. Hij zegt dat hij zwak wordt als hij met zeven nieuwe pezen wordt vastgebonden. Delila probeert het uit. De Filistijnen staan klaar en wachten om Simson te grijpen. Maar wanneer ze hem aanvallen, verbreekt hij de pezen alsof ze een draadje zijn. Zijn geheim is nog niet ontdekt.

Nog een keer

Delila geeft niet op. Ze zegt tegen Simson: 'Je hebt tegen me gelogen. Vertel me nu echt hoe je vastgebonden kunt worden.' Opnieuw geeft Simson een verkeerd antwoord. Hij vertelt dat hij met nieuwe touwen moet worden vastgebonden. Ook dat probeert Delila. Maar opnieuw breekt Simson de touwen alsof ze niets voorstellen. Delila blijft aandringen.

Simson raakt steeds meer verstrikt

Dag na dag vraagt Delila hem hetzelfde. Ze blijft zeggen: ‘Je houdt niet echt van mij. Als je van mij hield, zou je mij je geheim vertellen.’ Simson raakt uiteindelijk moe van haar vragen. Hij weet dat Delila hem wil verraden. Toch blijft hij bij haar. Dat is een gevaarlijke keuze. Hij laat zich steeds verder meeslepen door zijn verlangen.

Het geheim wordt verteld

Uiteindelijk vertelt Simson haar alles. Hij zegt: ‘Mijn haar is nooit afgesneden. Ik ben vanaf mijn geboorte aan God gewijd.’ Hij vertelt haar dat hij zijn bijzondere kracht zal verliezen wanneer zijn haar wordt afgeschoren. Nu weet Delila dat ze haar doel heeft bereikt. Ze stuurt onmiddellijk bericht naar de Filistijnse leiders: ‘Kom deze keer. Hij heeft mij alles verteld.’ De leiders komen. Ze brengen het geld mee.

Simson valt in slaap

Delila laat Simson op haar schoot slapen. Terwijl hij slaapt, laat ze zijn haar afscheren. Dan roept ze: ‘Simson, de Filistijnen komen!’ Simson wordt wakker. Hij denkt dat hij zich, net als de vorige keren, wel zal bevrijden. Hij denkt: Ik kom er wel weer uit. Maar deze keer is alles anders. Hij weet niet dat de Heer van hem is weggegaan.

Simson wordt gevangen

De Filistijnen grijpen hem. Simson kan zich niet meer verdedigen. De man die jarenlang zo sterk was, is nu machteloos. De Filistijnen steken zijn ogen uit. Daarna brengen ze hem naar Gaza. Daar wordt hij gevangengezet. Hij moet in de gevangenis werken. De sterke Simson wordt een gevangene. De man die vroeger zo sterk was, moet nu zwaar

werk doen in de gevangenis. Maar zijn haar begint weer te groeien. En er gebeurt nog iets. Simson begint opnieuw te beseffen waar zijn kracht vandaan kwam. Niet uit zijn lange haar. Niet uit zijn eigen lichaam. Zijn kracht kwam van God.

Een feest voor Dagon

De Filistijnen zijn blij dat ze Simson hebben gevangen. Ze organiseren een groot feest voor hun god Dagon**.** De leiders komen bij elkaar. Ze zeggen: 'Onze god heeft onze vijand Simson aan ons overgeleverd.' Voor hen is de gevangenneming van Simson een bewijs dat hun god sterker is dan de God van Israël. Duizenden mensen zijn bij het feest aanwezig. Ze willen Simson zien. Ze laten hem uit de gevangenis halen. Simson wordt naar de tempel gebracht. Daar wordt hij bespot.

Simson bidt

Simson wordt bij de grote pilaren van de tempel gezet. Dan doet hij iets wat we eerder in zijn leven maar weinig hebben gezien. Hij bidt. Hij roept God aan. 'Heer, mijn God, denk toch aan mij. Geef mij nog één keer kracht.' Simson weet dat hij afhankelijk is van God. Hij kan zichzelf niet meer redden. Hij heeft geen leger. Geen wapen. Geen vrijheid. Alleen God kan hem nog kracht geven. Dat besef is belangrijk. De man die zo vaak op zijn eigen kracht vertrouwde, ontdekt opnieuw dat hij God nodig heeft.

De laatste daad

Simson voelt de twee grote pilaren waarop de tempel rust. Hij zet één hand tegen de ene pilaar en zijn andere hand tegen de andere. Dan bidt hij opnieuw: ‘Laat mij samen met de Filistijnen sterven.’ Simson duwt met al zijn kracht. De pilaren breken. De tempel stort in. De leiders van de Filistijnen en de mensen die daar aanwezig zijn, komen om. Ook Simson sterft. Zijn laatste daad is een enorme slag voor de Filistijnen. De Bijbel vertelt dat hij bij zijn dood meer Filistijnen doodde dan tijdens zijn leven.

Een indrukwekkend en tragisch einde

Het einde van Simsons leven is indruk-wekkend. Maar het is ook verdrietig. Simson was door God geroepen. Hij had een bijzondere kracht gekregen. Toch heeft hij veel verkeerde keuzes gemaakt. Zijn leven werd gekenmerkt door boosheid, verlangen en eigen-zinnigheid. En toch laat God hem niet los. In zijn laatste momenten richt Simson zich opnieuw tot God. Dat maakt zijn einde bijzonder. Hij sterft niet als een onoverwinnelijke held die alles zelf kan. Hij sterft als een man die weet: Ik heb God nodig.

Wat betekent zijn dood?

Simsons dood bevrijdt Israël niet volledig van de Filistijnen. De Filistijnen blijven nog lange tijd een machtige vijand. Ook Simson zelf kan de problemen van Israël niet oplossen.

De richters komen en gaan. Steeds opnieuw heeft Israël bevrijding nodig. Dat maakt duidelijk hoe beperkt menselijke leiders zijn. Zelfs een man met zoveel kracht kan Israël niet blijvend redden.

De les van Simsons leven

Het leven van Simson bevat een belangrijke tegenstelling. Hij was lichamelijk ontzettend sterk. Maar innerlijk was hij vaak zwak. Toch zien we aan het einde een verandering. Hij begrijpt opnieuw dat zijn kracht van God komt. Dat is misschien wel een van de belangrijkste lessen uit zijn leven: Onze kracht begint niet bij onszelf. We kunnen talenten hebben. We kunnen sterk zijn. We kunnen veel bereiken. Maar uiteindelijk zijn we afhankelijk van God.

Jezus is de volmaakte Bevrijder

Simson sterft samen met zijn vijanden. Zijn dood betekent een grote nederlaag voor de Filistijnen. Maar Simsons dood brengt geen blijvende vrede. Daarom kijken we verder. Jezus sterft ook. Maar Zijn dood is geen einde. Jezus staat op uit de dood. Daarom is Zijn overwinning veel groter. Simson sterft en verslaat op dat moment veel van zijn vijanden. Jezus sterft en overwint zonde en dood. Simson kan Israël maar tijdelijk helpen. Jezus brengt een redding die eeuwig is. Daarom eindigt het verhaal van Simson niet alleen met verdriet. Het wijst ook vooruit. God blijft Zijn volk leiden, ondanks menselijke zwakheid. En uiteindelijk geeft Hij in Jezus de Bevrijder die wél volmaakt trouw blijft.

Verraad

Ook het verraad van Delila is belangrijk. Delila doet alsof zij van Simson houdt. Maar ze kiest voor geld. Ze gebruikt het vertrouwen van Simson om hem aan zijn vijanden uit te leveren. Het verhaal laat daarmee ook zien dat niet iedereen die dichtbij ons komt,

het goede met ons voor heeft. Daarom is wijsheid nodig. Niet iedereen verdient zomaar ons volledige vertrouwen.

Simson en Jezus

Simson wordt verraden en gevangengenomen. Ook Jezus wordt door iemand die dicht bij Hem staat, verraden (Judas) en gevangengenomen (de leiders van Zijn eigen volk). Maar er is een groot verschil. Simson komt in de gevangenis door zijn eigen verkeerde keuzes. Jezus wordt gevangengenomen terwijl Hij zelf zonder zonde is. Simson probeert uiteindelijk zijn leven en zijn kracht terug te krijgen. Jezus geeft Zijn leven vrijwillig. En door Zijn dood en opstanding behaalt Hij de overwinning over zonde en dood. Daarom wijst ook het donkere verhaal van Simson uiteindelijk verder naar Jezus. Simson verloor zijn kracht toen hij van God afdwaalde. Jezus bleef trouw aan God, ook toen dat Hem Zijn leven kostte. Dat maakt Jezus tot de volmaakte Bevrijder.

De laatste hoofdstukken van het boek Richteren zijn anders dan de verhalen over Gideon, Jefta en Simson. Er is geen richter die Israël bevrijdt. Geen groot leger dat een vijand verslaat. Geen duidelijke overwinning. In plaats daarvan zien we hoe diep Israël is afgegleden. De mensen zijn God steeds meer vergeten. Ze weten steeds minder goed wat goed en kwaad is. Het wordt een donker einde van het boek Richteren.

Micha en zijn afgodsbeeld

In het bergland van Efraïm woont een man die Micha heet. Hij heeft geld gestolen van zijn moeder. Later geeft hij het geld terug. Zijn moeder laat van een deel van het geld een beeld maken. Het beeld wordt in het huis van Micha gezet. Micha maakt vervolgens een eigen heiligdom. Hij heeft beelden, voorwerpen voor de eredienst en zelfs een priester. Hij zegt: ‘Nu weet ik dat de Heer mij goed zal behandelen, want ik heb een Leviet als priester.’ Maar er is iets heel vreemds aan de hand. Micha denkt dat hij God kan dienen op zijn eigen manier. Hij heeft zijn eigen heiligdom. Zijn eigen beeld.

Zijn eigen priester. Het lijkt op godsdienst, maar het is niet de aanbidding die God heeft gevraagd.

De Danieten

Ondertussen zoekt de stam Dan naar een gebied waar zij kunnen wonen. Een groep Danieten komt bij het huis van Micha. Ze zien zijn afgodsbeeld en andere voorwerpen. De Danieten nemen alles mee. Ook de priester van Micha gaat met hen mee. Micha probeert hen tegen te houden. Maar hij is niet sterk genoeg. De Danieten vertrekken

met het afgodsbeeld en de priester. Ze trekken naar Laïs. Daar veroveren ze de stad en gaan er wonen. Ze noemen de plaats Dan. Zo wordt een afgodsbeeld dat bij één man begon, onderdeel van de godsdienst van een hele stam. Het probleem wordt steeds groter.

Iedereen doet wat hij zelf wil

Wat in deze hoofdstukken vooral opvalt, is dat mensen niet meer vragen: 'Wat wil God?' Ze vragen vooral: 'Wat wil ik?' Micha doet wat hij zelf goed vindt. De Danieten doen wat zij zelf goed vinden. Iedereen maakt zijn eigen keuzes. Gods wil is niet langer het uitgangspunt. En dat heeft ernstige gevolgen.

Gibea

Dan gebeurt er iets dat nog veel donkerder is. Een Leviet reist met zijn bijvrouw. Ze komen aan in **Gibea**, een stad van de stam Benjamin. Een oude man biedt hun onderdak aan. Maar 's nachts verzamelen zich mannen uit de stad bij het huis. Ze willen de vreemdeling kwaad doen. Wat daarna gebeurt, is afschuwelijk. De bijvrouw van de Leviet wordt naar buiten gebracht en sterft. Het verhaal is hard en aangrijpend. De Bijbel vertelt dit niet om het gedrag goed te keuren. Integendeel. Het laat juist zien hoe diep het volk is gezonken.

Israël schrikt wakker

De Leviet vertelt de andere stammen wat er is gebeurd. De Israëlieten zijn geschokt. Ze komen bij elkaar en vragen: 'Hoe heeft zoiets verschrikkelijks kunnen gebeuren in Israël?' Ze besluiten tegen de stam Benjamin op te trekken. Er ontstaat een burgeroorlog. Israëlieten vechten tegen Israëlieten. Duizenden mensen sterven.

Uiteindelijk wordt Benjamin bijna volledig vernietigd. Maar ook de andere stammen hebben geen echte overwinning behaald. Het hele volk is beschadigd.

Een steeds donkerder einde

Aan het einde van het boek Richteren blijft er weinig over van de eenheid van Israël. Er is geweld. Er is afgoderij. Er is hebzucht. Er is seksueel geweld. Er is wraak. Er is oorlog tussen Israëlieten onderling. En vooral: er is geen richting. De laatste zin van Richteren vat het probleem samen: ‘In die tijd was er geen koning in Israël. Iedereen deed wat goed was in zijn eigen ogen.’ Dat is meer dan een opmerking over het ontbreken van een menselijke koning. Het laat zien dat het volk God niet meer als Koning erkent. Iedereen bepaalt zelf wat goed is.

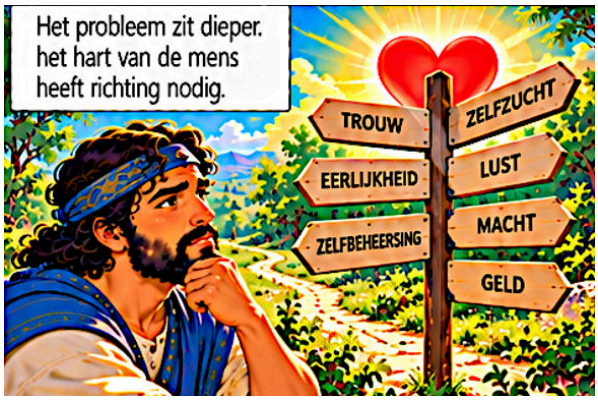
Wat leren we?

Het boek Richteren laat een patroon zien. Steeds opnieuw: vergeten → afdwalen → problemen → roepen tot God → bevrij-ding → opnieuw vergeten**.** Maar in de laatste hoofdstukken wordt het steeds erger. Nu is er nauwelijks nog een moment waarop het volk werkelijk tot God terugkeert. De problemen komen niet alleen van vijanden van buitenaf. Het kwaad zit inmiddels binnen het volk zelf**.** Dat maakt deze hoofdstukken zo donker. Het probleem van Israël is uiteindelijk niet alleen dat er verkeerde leiders zijn. Het probleem zit dieper. Het hart van de mens heeft richting nodig.

Iedereen doet wat goed is in zijn eigen ogen

Die woorden uit Richteren zijn ook vandaag herkenbaar. Een mens kan gemakkelijk denken: Ik bepaal zelf wat goed is. Ik hoef niemand te vertellen wat ik moet doen. Als ik het goed vind, dan is het goed.

Maar als iedereen alleen zijn eigen maatstaf gebruikt, ontstaat er geen echte vrijheid. Er ontstaat verwarring. Mensen kunnen elkaar beschadigen. Daarom hebben we Gods waarheid en leiding nodig. Niet om ons leven moeilijker te maken, maar om ons een goede weg te wijzen.

We hebben een Koning nodig

Richteren eindigt zonder echte oplossing. Het volk heeft een Koning nodig. Maar niet zomaar een koning die alleen macht heeft. Het heeft een Koning nodig die rechtvaardig is. Een Koning die het goede zoekt. Een Koning die Zijn volk niet gebruikt voor Zichzelf. Een Koning die mensen terugbrengt naar God. Het Oude Testament gaat verder. Er komen koningen. Sommige zijn goed. Veel zijn gebrekkig. Ook zij kunnen het probleem uiteindelijk niet oplossen.

Jezus is de Koning die Israël nodig heeft

De donkere verhalen van Richteren laten zien hoe hard mensen een goede Koning nodig hebben. Uiteindelijk komt die Koning. Jezus Christus. Hij is niet zoals Abimelech, die macht voor zichzelf zoekt. Niet zoals Simson, die vaak door zijn eigen verlangens wordt geleid. Niet zoals de mensen in Richteren die ieder hun eigen weg gaan.

Jezus is de Koning die Gods wil volmaakt doet**.** Hij komt niet om mensen te overheersen, maar om hen te dienen. Hij brengt waarheid waar verwarring is. Vergeving waar schuld is. Licht waar duisternis is. En Hij brengt mensen terug naar God. Daarom is het donkere einde van Richteren tegelijk een uitnodiging om vooruit te kijken. Als mensen hun eigen weg gaan, loopt het uiteindelijk vast. Wij hebben een Koning nodig. Jezus is die Koning.

Het verhaal van de stam Benjamin is een van de meest verdrietige gedeelten van het boek Richteren. Israël heeft al veel meegemaakt. Er waren vijanden van buitenaf. Er waren verkeerde keuzes. Er was afgoderij. Maar nu gebeurt er iets veel ergers: Israëlieten gaan tegen andere Israëlieten vechten. Het volk dat samen God zou moeten dienen, raakt diep verdeeld.

Heel Israël komt bijeen

Na de verschrikkelijke gebeurtenissen in Gibea komen de stammen van Israël bij elkaar. Vanuit het hele land komen mannen naar Mizpa. Bijna heel Israël is aanwezig. Ze willen weten wat er in Gibea is gebeurd. De Leviet vertelt wat hem en zijn bijvrouw is overkomen. De Israëlieten zijn geschokt. Ze zeggen tegen elkaar: ‘Zoiets verschrikkelijks is nog nooit gebeurd in Israël.’ Ze besluiten dat er iets moet gebeuren. De stam Benjamin moet de schuldigen uit Gibea uitleveren.

Benjamin weigert

De andere stammen sturen boodschappers naar de Benjaminieten. Ze vragen: ‘Lever die mannen uit, zodat we het kwaad uit Israël kunnen verwijderen.’ Maar de Benjaminieten weigeren. In plaats daarvan verzamelen zij hun leger. Ook Gibea wordt verdedigd. Zo staat Israël tegenover zichzelf. Aan de ene kant staan de elf andere stammen. Aan de andere kant staat de stam Benjamin. Een burgeroorlog lijkt onvermijdelijk.

Een groot leger tegen Benjamin

De andere stammen verzamelen een enorm leger. Ongeveer 400.000 soldaten staan klaar. Benjamin heeft veel minder mannen. Maar de Benjaminieten zijn ervaren strijders. Ze beschikken over duizenden soldaten en zevenhonderd bijzonder vaardige slingeraars. De strijd begint. Maar tot grote verbazing van Israël gaat het de eerste dagen helemaal mis. De Benjaminieten verslaan het leger van de andere stammen. Duizenden Israëlieten komen om. Het lijkt alsof Benjamin de oorlog gaat winnen.

Israël zoekt God

Na deze nederlagen trekken de Israëlieten opnieuw naar Betel. Ze huilen voor de Heer. Ze vasten. Ze brengen offers. En ze vragen: ‘Moeten we opnieuw tegen onze broeders, de Benjaminieten, vechten?’ De Heer geeft antwoord. De Israëlieten trekken opnieuw ten strijde. Deze keer loopt de strijd anders. De Benjaminieten worden verslagen. Gibea wordt ingenomen. Een groot deel van de stam Benjamin wordt gedood. Slechts een klein aantal mannen weet te ontsnappen. Een verschrikkelijke overwinning. De andere stammen hebben gewonnen. Maar er is niets om trots op te zijn. Benjamin is bijna verdwenen. Israël heeft tegen zichzelf gevochten. Broeders hebben broeders gedood. Een heel volk is verscheurd. De Israëlieten beseffen hoe ernstig de situatie is. Ze zeggen: ‘Vandaag is er een stam uit Israël verdwenen.’ Dat is een verdrietige constatering. Ze hebben het kwaad willen bestrijden. Maar ondertussen hebben ze hun eigen volk bijna vernietigd.

Israël krijgt spijt

De Israëlieten hadden bij elkaar gezworen dat niemand zijn dochter aan een Benjaminiet zou uithuwelijken. Nu beseffen ze dat de stam Benjamin bijna geen toekomst meer heeft. Er zijn nog maar weinig mannen over. De andere stammen zoeken naar een manier om Benjamin toch te laten voortbestaan. Maar hun oplossingen zijn opnieuw hard en ingewikkeld. Het laat zien hoe diep de problemen zijn geworden. Er is geen eenvoudige oplossing meer.

Een volk zonder richting

De gebeurtenissen rond Benjamin laten opnieuw zien wat er gebeurt wanneer een volk zijn richting kwijt is. Iedereen handelt vanuit zijn eigen overtuiging. Iedereen denkt het goede te doen. Maar ondertussen groeit het geweld. Er wordt niet meer gezocht naar vrede. Er wordt vooral gezocht naar vergelding. En uiteindelijk staat een volk tegenover zichzelf. De laatste woorden van Richteren klinken opnieuw: 'In die tijd was er geen

koning in Israël. Iedereen deed wat goed was in zijn eigen ogen.' Dat is de kern van het probleem.

Wat leren we?

Het verhaal van Benjamin is een ernstige waarschuwing. Wanneer mensen alleen vanuit hun eigen gelijk handelen, kan een conflict steeds groter worden. Boosheid kan veranderen in wraak. Wraak kan veranderen in geweld. En geweld kan uiteindelijk iedereen beschadigen. Dat betekent niet dat onrecht zomaar moet worden geaccepteerd. Het kwaad in Gibea was ernstig. Maar het verhaal laat ook zien hoe moeilijk het is om recht te doen wanneer een volk zelf diep verdeeld en geestelijk ontspoord is. Recht zonder liefde kan hard worden. Boosheid zonder wijsheid kan vernietigend worden. We hebben Gods leiding nodig om recht te doen én vrede te zoeken.

Israël heeft een andere Koning nodig

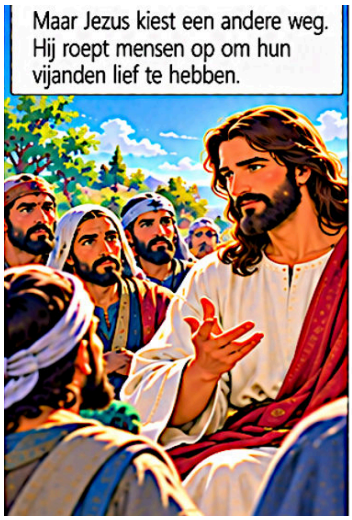

Het boek Richteren eindigt met een volk dat zichzelf niet meer bij elkaar kan houden. Er zijn leiders geweest. Er zijn richters geweest. Er zijn overwinningen geweest. Maar niemand heeft Israël blijvend veranderd. Daarom blijft de vraag staan: Wie kan dit volk werkelijk leiden? Het antwoord komt niet in Richteren. Het verhaal van de Bijbel gaat verder. Er zal een koning komen. Maar ook de koningen van Israël zullen fouten maken. David zal grote dingen doen, maar ook ernstig zondigen. Salomo zal wijs zijn, maar later afdwalen. Steeds blijft de verwachting bestaan van een Koning die werkelijk goed is.

Jezus brengt vrede

Uiteindelijk komt Jezus. Hij komt in een wereld die net als Israël verdeeld is. Mensen staan tegenover elkaar. Er is onrecht. Er is geweld. Er is schuld. Maar Jezus kiest een andere weg. Hij roept mensen op om hun vijanden lief te hebben. Hij leert vergeving. Hij zoekt vrede. En aan het kruis draagt Hij zelf de schuld en het kwaad van mensen. Daarom is Jezus meer dan een nieuwe richter. Hij is de Koning die mensen met God én met elkaar verzoent. Het verhaal van Benjamin eindigt met een verscheurd volk. Het evangelie wijst naar Jezus, die mensen samenbrengt. Waar mensen elkaar tegenover zich zien staan, brengt Christus verzoening. Waar zonde verdeelt, brengt Hij vrede.

Het boek Richteren eindigt niet met een grote overwinning. Er is geen nieuwe bevrijder. Er is geen feest. Er is zelfs geen echte oplossing. In plaats daarvan eindigt het boek met een zin die eigenlijk het hele verhaal samenvat: ‘In die dagen was er geen koning in Israël; ieder deed wat goed was in zijn eigen ogen.’ Die woorden komen twee keer terug in het laatste gedeelte van Richteren. Ze vormen als het ware de sleutel waarmee we het hele boek kunnen begrijpen.

Israël vergeet God

Aan het begin van Richteren is Israël nog het volk dat God uit Egypte heeft bevrijd. God heeft hen naar het beloofde land gebracht. Maar na verloop van tijd vergeet een nieuwe generatie de Heer. Ze nemen de gewoonten en goden van de volken om hen heen over. Steeds opnieuw gaat het mis. Israël verlaat God. Dan komen er vijanden. Het volk wordt onderdrukt. De Israëlieten roepen tot God. God geeft een richter. Er komt bevrijding. Maar daarna begint alles opnieuw.

De richters brengen geen blijvende verandering

We hebben in dit boek veel verschillende richters ontmoet. Othniël. Ehud. Debora en Barak. Gideon. Jefta. Simson. Sommigen zijn moedig. Sommigen twijfelen. Sommigen maken ernstige fouten. Sommigen vertrouwen op God. Maar geen van hen kan Israël blijvend veranderen. Na iedere bevrijding komt er opnieuw een periode waarin het volk afdwaalt. Dat is een belangrijk onderdeel van de boodschap van Richteren. Het

probleem zit dieper dan de vijanden van Israël. Het probleem zit in het hart van het volk.

Iedereen bepaalt zelf

In de laatste hoofdstukken wordt dat heel duidelijk. Micha maakt zijn eigen heiligdom. Hij maakt zijn eigen afgodsbeeld. De Danieten nemen het beeld mee en maken het onderdeel van hun eigen godsdienst. In Gibea gebeurt verschrikkelijk onrecht. Daarna ontstaat een burgeroorlog tussen de stammen van Israël. Steeds weer doen mensen wat zij zelf goed vinden. Niet wat God heeft gezegd. Niet wat goed is voor hun naaste.
Niet wat vrede brengt. Wat zij zelf goed vinden. En dat loopt volledig uit de hand.

Vrijheid zonder richting

Het lijkt misschien aantrekkelijk: Ik bepaal zelf wat goed is. Niemand hoeft mij te vertellen wat ik moet doen. Maar Richteren laat zien wat er gebeurt wanneer iedereen alleen zijn eigen maatstaf volgt. Dan kan de ene persoon zeggen: Dit vind ik goed. En een ander zegt: Ik vind iets heel anders goed. Zonder een gezamenlijke waarheid en zonder God als Heer ontstaat verwarring. Mensen kunnen elkaar pijn doen terwijl ze denken dat ze gelijk hebben. Dat zien we in Richteren steeds duidelijker.

‘Er was geen koning’

De slotzin zegt: ‘In die dagen was er geen koning in Israël.’ Dat betekent niet alleen dat Israël geen menselijke koning had. De diepere boodschap is: Israël leefde alsof God geen Koning was. Ze wilden zelf bepalen. Zelf beslissen. Zelf hun weg kiezen. Daarom gaat het mis. Het volk heeft leiding nodig. Maar niet zomaar iemand die macht wil hebben. Het heeft een koning nodig die rechtvaardig is en God werkelijk gehoorzaamt.

Het boek eindigt met een open vraag

Richteren geeft ons geen mooi afgerond einde. Het laat ons juist met een vraag achter: Wie kan Israël werkelijk leiden? Wie kan het volk terugbrengen naar God? Wie kan ervoor zorgen dat mensen niet steeds opnieuw dezelfde verkeerde weg gaan? Wie kan een einde maken aan de cyclus van zonde, oordeel en bevrijding? Het antwoord wordt in Richteren nog niet gegeven. Maar de Bijbel gaat verder.

Op weg naar een Koning

Na Richteren volgen andere verhalen. Er komen koningen. Sommige koningen zoeken God. Andere koningen leiden het volk juist verder van God af. Ook een goede koning blijkt uiteindelijk niet volmaakt te zijn. David is een groot koning, maar ook hij maakt ernstige fouten. Steeds blijft de verwachting bestaan van een Koning die werkelijk rechtvaardig is. Een Koning die niet alleen over mensen regeert, maar hun hart verandert.

Jezus is de Koning

Uiteindelijk komt Jezus. Hij is de Koning die Israël en alle mensen nodig hebben. Jezus zoekt niet Zijn eigen eer. Hij leeft volledig in gehoorzaamheid aan Zijn Vader. Hij gebruikt Zijn macht niet om anderen te overheersen, maar om te dienen. En Hij geeft Zijn leven voor mensen die juist van God zijn afgedwaald. Daarom is het einde van Richteren geen hopeloos einde. Het maakt juist duidelijk waarom we Jezus nodig hebben. Richteren laat zien wat er gebeurt wanneer iedereen zijn eigen weg kiest. Het evangelie laat zien wat God doet wanneer Hij Zelf naar mensen toe komt.

Een laatste les

De slotzin van Richteren is ook voor ons een belangrijke waarschuwing. We kunnen gemakkelijk denken: Ik bepaal zelf wel wat goed is. Maar de Bijbel nodigt ons uit om een andere vraag te stellen: 'God, wat is goed in Uw ogen?' Dat is een andere manier van leven. Niet mijn wil staat centraal. Niet mijn eer. Niet mijn gelijk. Maar God.

En uiteindelijk mogen we luisteren naar Jezus, onze Koning. Waar Richteren eindigt met een volk zonder richting, wijst het evangelie naar Jezus, de Koning die de weg wijst. Hij brengt mensen terug naar God. Hij brengt waarheid, vergeving en vrede. Hij is de Koning die Israël nodig had — en die ook wij nodig hebben.

Nawoord

Gods trouw is groter dan onze ontrouw

We zijn aan het einde gekomen van het boek Richteren. Het was niet altijd een gemakkelijk verhaal om te lezen. We hebben moedige mensen ontmoet, maar ook mensen die verkeerde keuzes maakten. We hebben gezien hoe het volk Israël steeds opnieuw God vergat. Er was geweld, verdriet en verdeeldheid.

Toch is dit niet alleen een verhaal over mensen die tekortschieten. Het is ook een verhaal over God, die Zijn volk niet loslaat. Steeds opnieuw riep Israël tot God wanneer de nood hoog was. En steeds opnieuw gaf God een bevrijder. Maar geen enkele richter kon het volk blijvend veranderen. Na een tijd ging het weer mis. Het leek alsof de geschiedenis zich steeds opnieuw herhaalde.

Misschien herkennen we daar iets van in ons eigen leven. Ook wij maken fouten. Ook wij kiezen soms onze eigen weg. We weten wat goed is, maar doen het niet altijd. Soms denken we dat we het zelf wel kunnen. En soms raken we de weg kwijt. Maar juist daar begint de hoop.

Gods trouw hangt niet af van onze volmaaktheid**.** Hij kent onze zwakheid. Hij weet hoe gemakkelijk we afdwalen. Toch blijft Hij mensen roepen, zoeken en uitnodigen om bij Hem terug te komen.

Jezus is de Bevrijder die we nodig hebben

Het boek Richteren eindigt met een belangrijke vraag. Wie kan Gods volk werkelijk leiden? Wie kan bevrijding brengen die niet na korte tijd weer verloren gaat? Het antwoord vinden we uiteindelijk in Jezus Christus.

Jezus is anders dan de richters. Hij zoekt geen macht voor Zichzelf. Hij gebruikt mensen niet om er zelf beter van te worden. Hij komt om te dienen. Hij zoekt mensen op die verloren zijn geraakt en brengt hen terug bij God.

Aan het kruis draagt Hij onze schuld. Hij geeft Zijn leven uit liefde voor mensen die God nodig hebben. En op de derde dag staat Hij op uit de dood. Daarmee laat Hij zien dat zonde en dood niet het laatste woord hebben.

Jezus is de Bevrijder die niet alleen voor een tijd helpt, maar eeuwig leven geeft. Dat betekent niet dat ons leven daarna altijd gemakkelijk is. Ook wie Jezus volgt, kent verdriet, twijfel en strijd. Maar we hoeven niet alleen verder. Jezus laat Zijn kinderen niet los. Hij vergeeft, geeft nieuwe moed en wijst ons de weg.

Blijf dicht bij God

De geschiedenis van Gideon laat zien dat een goede start geen garantie is voor een goed einde. De verhalen van Simson en Abimelech waarschuwen ons voor de macht van onze eigen verlangens. En het verdrietige einde van Richteren laat zien wat er kan gebeuren wanneer iedereen alleen doet wat hij zelf goed vindt.

Daarom is het belangrijk om niet alleen naar God te gaan wanneer we bang zijn of hulp nodig hebben. We mogen Hem ook zoeken wanneer het goed met ons gaat. We mogen Hem vragen om wijsheid bij onze keuzes, liefde voor onze naaste en de moed om te doen wat goed is. Niet onze eigen wil hoeft centraal te staan. We mogen leren luisteren naar Jezus, onze Koning.

Misschien heb je tijdens het lezen ontdekt dat je op sommige mensen uit Richteren lijkt. Misschien herken je hun angst, hun twijfel, hun boosheid of hun verlangen om zelf de baas te zijn. Laat dat je niet ontmoedigen. God nodigt ons uit om eerlijk bij Hem te komen. Je hoeft jezelf niet eerst beter te maken voordat je naar Hem toe mag gaan. Je mag komen zoals je bent. Hij weet wat er in je hart leeft.

De God die Zijn volk steeds opnieuw te hulp kwam, is ook vandaag trouw. Dat is de hoop waarmee we dit boek mogen sluiten. Niet omdat mensen zo sterk zijn. Niet omdat wij altijd de juiste keuzes maken. Maar omdat God genadig is en omdat Jezus Christus onze hoop is. Moge Hij je helpen om Hem te vertrouwen, Zijn weg te zoeken en met liefde en geduld met anderen om te gaan.

En wanneer je zelf de weg even niet weet, onthoud dan dit: je hoeft de weg niet alleen te vinden. Jezus zegt dat Hij de weg is. Hij gaat voor ons uit. Hij blijft bij ons. En Hij brengt ons thuis.
Aan Hem komt alle eer toe.